

Стаття

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ
ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»

Матеріали Всеукраїнської навчально-наукової конференції
з міжнародною участю

**“ДОСЯГНЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ
ВПРОВАДЖЕННЯ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ
СИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО
ПРОЦЕСУ У ВИЩИХ МЕДИЧНИХ
(ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ) НАВЧАЛЬНИХ
ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ”**,

присвяченої 160-річчю з дня народження І. Я. Горбачевського
(з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою
відеоконференц-зв'язку)

15-16 травня 2014 року
м. Тернопіль

ЧАСТИНА 2

Тернопіль
ТДМУ
«Укрмедкнига»
2014

Відповідальний за випуск: проф. І. Р. Мисула

“Досягнення і перспективи впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу у вищих медичних (фармацевтичному) навчальних закладах України”, присвяченої 160-річчю з дня народження І. Я. Горбачевського (з дистанційним під’єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференції-зв’язку) : матеріали Всеукр. навч.-наук. конф. з міжнар. участю (Тернопіль, 15–16 травн. 2014 р.) : у 2 ч. / Терноп. держ. мед. ун-т ім. І. Я. Горбачевського. – Тернопіль : ТДМУ, 2014. – Ч. 2. – 748 с.

<i>О. І. Уліцька</i> ВАЖЛИВІСТЬ KEYС-МЕТОДУ В ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ	558
<i>Ю. Ю. Устименко, О. А. Сілаєва, М. С. Задорожна</i> ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ БАЗИС-КОНТРОЛЮ НА ПЕРЕДАТЕСТАЦІЙНИХ ЦИКЛАХ ЯК РЕЗУЛЬТАТ ВПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ БЕЗПЕРЕРВНОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ ЛІКАРІВ-СТОМАТОЛОГІВ	559
<i>В. С. Хільчевська</i> АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ПІДГОТОВЧОГО ПРОЦЕСУ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ "ПЕДІАТРІЯ" ДО ЛІЦЕНЗІЙНОГО ІНТЕГРОВАНОГО ІСПИТУ "КРОК-3"	560
<i>Л. А. Ходак, З. В. Єлєєва, Т. І. Навет, В. А. Міценко, В. Д. Макарєнко</i> РЕЗУЛЬТАТИ ВПРОВАДЖЕННЯ БОЛОНСЬКОЇ СИСТЕМИ В КЛІНІЧНУ ОСВІТУ	562
<i>В. Й. Целуйко, А. В. Жадан</i> ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМИ ІНТЕРАКТИВНОГО СПІЛКУВАННЯ "SENTEO" В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ НА КАФЕДРІ КАРДІОЛОГІЇ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ ДІАГНОСТИКИ ХМАПО	563
<i>В. П. Черних, І. С. Гриценко, О. І. Залюбовська, С. В. Огарь, О. І. Набока</i> ДО ПИТАННЯ ПРОХОДЖЕННЯ ІНТЕРНАТУРИ ВИПУСКНИКАМИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ "ЛАБОРАТОРНА ДІАГНОСТИКА"	564
<i>В. А. Шаменко</i> ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ "ДИТЯЧА ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГІЯ"	564
<i>О. П. Шармазанова, М. О. Бортний, О. В. Волковська, А. В. Мангов, В. В. Шаповалова, Н. О. Оборіна</i> ПРОБЛЕМИ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПІДГОТОВКИ СПЕЦІАЛІСТІВ З ПРОМЕНЕВОЇ ДІАГНОСТИКИ	566
<i>О. М. Шелєст, В. Д. Бабаджан, О. Ю. Борзова, О. П. Сидоров, О. І. Шушляпін</i> ЗНАЧЕННЯ НАУКОВИХ РОЗРОБОК У НАВЧАННІ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ТЕРАПЕВТИЧНОГО ПРОФІЛЮ	567
<i>С. І. Шкробот, З. В. Салій, Л. С. Мілевська-Вовчук, О. Ю. Бударна, Н. Р. Сохор, М. С. Мисула</i> ДОСВІД ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПІСЛЯДИПЛОМНОГО ЕТАПУ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ "ЗАГАЛЬНА ПРАКТИКА - СІМЕЙНА МЕДИЦИНА" З ЦИКЛУ НЕРВОВІ ХВОРОБИ З КУРСОМ ДИТЯЧОЇ НЕВРОЛОГІЇ	568
<i>О. С. Яковлева</i> СУЧАСНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ПРОВІЗОРІВ НА ПІСЛЯДИПЛОМНОМУ ЕТАПІ	570
<i>І. І. Яковцова, О. В. Долгая, А. Є. Олійник, С. В. Данилюк</i> ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ НА КАФЕДРІ ПАТОЛОГІЧНОЇ АНАТОМІЇ	571
<i>А. М. Якунич</i> НОВІ СПОСОБИ МОТИВАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ПРИ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ З УЛЬТРАЗВУКОВОЇ ДІАГНОСТИКИ	572
<i>Е. Ц. Ясинська</i> УДОСКОНАЛЕННЯ ПІДГОТОВКИ КЛІНІЧНИХ ОРДИНАТОРІВ З МАРКЕТИНГУ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ В ОХОРОНІ ЗДОРОВ'Я	573
<i>Н. М. Бучакчийская, А. В. Клименко, Л. В. Бахарева, Е. А. Кравченко</i> ФОРМЫ И МЕТОДЫ ОРГАНИЗАЦИИ САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ ВРАЧЕЙ- СЛУШАТЕЛЕЙ И ИНТЕРНОВ НА КАФЕДРЕ НЕРВНЫХ БОЛЕЗНЕЙ	575

Тобто сам запідозрив, сам провів клінічне обстеження (анамнез, огляд, пальпація, перкусія, аускультация, тощо), сам провів додаткове ультразвукове обстеження. Тому самою головною мотивацією для навчального процесу є можливість спрощення діагностичного процесу для клініциста.

Але в процесі викладання мною була виявлена одна закономірність. Коли слухачі знаходяться в межах кафедри, однотипної навчальної апаратури, проходження семінарських, практичних занять, та слухання лекцій, через деякий час слухачі стають доволі пасивними у сприйнятті інформації, здається що їхня основна мотивація слабшає, обличчя “тускніють”.

Тому я вирішив з'ясувати причини такого “затухання вогнику прагнення знань”, тобто деякого зменшення мотивації. За принципом зворотного зв'язку слухачам було запропоновано пройти опитування в анонімному режимі, з однією метою – означити пропозиції з оптимізації викладацького процесу.

75 % респондентів зазначили своє прагнення до наглядного висвітлення процесу новітніх тенденцій в ультразвуковій діагностиці (таких як 3D ультрасонографія, еластографія, тощо).

Було означено кафедри академії, клінічні бази яких оснащені новітньою ультразвуковою апаратурою, яка б давала слухачам наглядну уяву про вищезначені методики.

Оскільки навчально-методичний процес є регламентований за годинами, лікарям-курсантам було запропоновано відвідувати кабінети академічних кафедральних клінік організованою групою, на чолі з викладачем за попередньою згодою пацієнта і лікаря-сонолога в позакласний час. Слухачі таке “освіження” мотивації сприйняли схвально.

Було розроблено план-графік позакласних відвідувань суміжних клінік з новітніми технологіями, який було затверджено на методичній нараді кафедри.

Регулярні відвідування клінік, в яких використовуються новітні ультразвукові технології додали нових мотивацій до навчання. Під час прослуховування лекцій слухачі були більш заохоченими, задавали більше питань, спричинених переглядом новітніх ультрасонографічних методик.

УДК 614.253.1.658

УДОСКОНАЛЕННЯ ПІДГОТОВКИ КЛІНІЧНИХ ОРДИНАТОРІВ З МАРКЕТИНГУ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ В ОХОРОНІ ЗДОРОВ'Я

Е. Ц. Ясинська

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

THE IMPROVEMENT OF PREPARATION OF CLINICAL INTERNS ON MARKETING AND MANAGEMENT IN PUBLIC OF HEALTH

E. Ts. Yasinska

Bucovinian State Medical University

Резюме. В статті розглянуті форми удосконалення підготовки клінічних ординаторів з маркетингу та менеджменту в охороні здоров'я шляхом застосування активних методів навчання, оптимізації виконання самостійної курсової роботи та запровадження новітніх інформаційних технологій.

Abstract. The article deals with forms of improvement of preparation of clinical interns on marketing and management in public health through the application of methods of active studies, the self-optimizing performance of individual course work and the introduction of new information technologies.

Вступ. Серед загальних питань удосконалення системи державного управління галуззю охорони здоров'я в Україні особливе місце займають проблеми підготовки кадрового потенціалу. Керівником медичного закладу сьогодні може бути лікар який продовжує медичну практику [1]. Післядипломна підготовка управлінців охороною здоров'я має бути скерована на набуття знань та вироблення відповідних навичок: розробка перспективних та оперативних планів діяльності закладу охорони здоров'я на ринку медичних послуг, організація медичного обслуговування населення, управління матеріально-технічною базою медичних установ, організація діяльності з охорони праці, прийняття управлінських рішень, розробка стратегії та управління рекламною діяльністю [3].

Розбудова загальнодержавного інституту підготовки менеджерів у сфері охорони здоров'я в Україні – це вимога часу, актуальність чого доводить система післядипломної підготовки лікарів в

клінічній ординатурі, які обов'язково проходять цикл навчання за програмою «маркетинг та менеджмент в охороні здоров'я» Для підвищення якості навчання необхідно сконцентрувати в навчальному процесі найсучасніші знання з менеджменту та маркетингу, опанування якими дозволить клінічним ординаторам отримати базові знання з відповідної дисципліни, які в майбутньому будуть необхідними для їх професійної діяльності. Підвищення якості освіти клінічних ординаторів з управління охороною здоров'я покращить їх конкурентоспроможність на ринку праці. Підготовка клінічних ординаторів – управлінців має спрямовуватися у змінному зовнішньому середовищі. Це вимагає знання в галузі маркетингу, фінансів, управління людськими ресурсами тощо. Складність та різноманітність сучасних і перспективних управлінських проблем вимагає інтегрованого підходу до підготовки клінічних ординаторів за програмою «маркетинг та менеджмент в охороні здоров'я»[5]. Підготовка їх в сфері охорони здоров'я вимагає формувати не тільки системи знань, умінь, навичок, але й розвиток специфічних рис особистості, передбачає наявність творчого потенціалу, вчить працювати в складних умовах спільної діяльності, формує толерантність при розв'язанні конфліктних ситуацій та інше [2].

Основна частина. Підготовка клінічних ординаторів у Буковинському державному медичному університеті здійснюється за програмою «Маркетинг та менеджмент в охороні здоров'я». Програма включає 30 годин (10 лекційних і 20 семінарських). Найважливішими методами у навчальному процесі виступають проблемно – постановчі лекції, на яких повідомляється новітня інформація, ставляться проблеми, окреслюються напрямки для самостійної роботи.

На семінарських заняттях застосовуються традиційні та активні методи навчання. Традиційні методи навчання включають в себе проведення усного та письмового контролю перевірки знань, умінь та навичок. Широко застосовується тестовий контроль, розв'язання ситуаційних завдань та наочні методи навчання. Тестовий контроль знань цілком відповідає міжнародним стандартам підготовки клінічних ординаторів за програмою «маркетинг та менеджмент в охороні здоров'я».

Активні методи навчання найбільш придатні для здійснення детального аналізу складних управлінських проблем. Вони проводяться у вигляді ділових ігор, що максимально наближені до практичних проблем. Ділові ігри дозволяють ілюструвати, збагачувати теоретичний матеріал й найбільш ефективно закріплювати його розуміння в ході практичних дій. Застосування цих методів сприяє підготовці майбутніх менеджерів до самостійного мислення та роботи шляхом створення ситуацій, які дають можливість найповніше проявити свою ініціативу та активність.

Показником якості теоретичної підготовки майбутнього менеджера є його професіоналізм. Проте для успішної керівної діяльності недостатньо мати належну підготовку з менеджменту та маркетингу. Важливо вміти користуватися цими знаннями, розвивати менеджерські навички, володіти мистецтвом управління.

Для закріплення теоретичних знань з програми «менеджмент та маркетинг в охороні здоров'я» на кафедрі соціальної медицини та організації охорони здоров'я Буковинського державного медичного університету клінічні ординатори виконують самостійну роботу. Самостійна робота представлена у вигляді виконання курсової роботи, основна мета якої полягає в прийнятті та оформленні управлінського рішення. В ході виконання курсової роботи клінічний ординатор самостійно вибирає управлінське рішення, описує всі етапи підготовки і прийняття цього рішення, складає план його реалізації. Остаточне прийняте рішення оформлюється документально.

Сумлінне ставлення клінічних ординаторів до виконання курсової роботи стимулює розвиток творчого потенціалу та вміння приймати складні управлінські рішення в їх практичній діяльності.

Для ефективного вивчення програми, крім цих методів, бажано застосовувати новітні технології, а саме – дистанційне навчання. Специфіка дистанційного навчання повинна полягати в стислості та інтенсивності знань[4]. Для цього повинен бути спеціально підготовлений викладач, який володіє інформаційно-комунікаційними технологіями. Застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій зумовлює розробку нового організаційного, матеріально – технічного, навчально – методичного програмного забезпечення. Запровадження цих технологій надасть можливість вдосконалити навчальний процес, підвищити якість підготовки клінічних ординаторів – управлінців в галузі охорони здоров'я. Викладач дистанційного навчання повинен уміти надавати індивідуальні консультації, працювати з інформацією в мережах, обробляти та використовувати в навчальному процесі. Дистанційне навчання – це навчання при якому клінічному ординатору надаються основні частини навчального матеріалу і більша частина взаємодії з викладачем здійснюється з використанням сучасних інформаційних технологій.

Висновки. 1. Активізація підготовки клінічних ординаторів реалізується шляхом застосування комплексу заходів: застосування активних методів навчання, оптимізація виконання самостійної курсової роботи та запровадження новітніх інформаційних технологій.

2. Удосконалення форм навчального процесу шляхом поєднання різноманітних методів допоможе підготувати майбутнього менеджера до діяльності на міжнародному ринку праці в закладах охорони здоров'я різних рівнів, розвиває особистість управлінця та спроможність оволодівати знаннями та вміннями, необхідними для ефективної професійної діяльності.

Література

1. Карамішев Д.В. Перетворення в системі охорони здоров'я з позиції управлінця і громадянина / Д.В. Карамішев //Здоров'я України. – 2008 – №15 – 16 (196 – 197) – С. 66 – 67.
2. Управління організаційними змінами у сфері охорони здоров'я: монографія / І.М. Солоненко, І.В. Рожкова – К: Фенікс, 2008. – 276 с.
3. Подрушняк В.Б. Обґрунтування і розробка кваліфікаційних критеріїв у системі професійної підготовки і використання медичних кадрів в охороні здоров'я: автореф. дис... канд. мед. наук: 14.02.03 / Подрушняк В.Б.; Нац. Мед. ун-т ім. О.О. Богомольця. – К., 2002. – 20 с.
4. Курило Т.М. Державне управління підготовкою керівників для охорони здоров'я України в умовах європейської інтеграції: автореф. дис... канд. наук з держ. упр.: 2500.02 / Курило Т.М.; Нац. акад. держ. упр. при Президенті України. – К., 2006. – 20 с.
5. Щенников С.А. Основы деятельности тьютора в системе дистанционного образования / С.А. Щенников, А.Г. Чернявская, А.Г. Тесликов. – М.; Дрофа, 2006. – 591 с.

ФОРМЫ И МЕТОДЫ ОРГАНИЗАЦИИ САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ ВРАЧЕЙ-СЛУШАТЕЛЕЙ И ИНТЕРНОВ НА КАФЕДРЕ НЕРВНЫХ БОЛЕЗНЕЙ

Н. М. Бучакчийская, А. В. Клименко, Л. В. Бахарева, Е. А. Кравченко
ГЗ «ЗМАПО МЗ Украины»

Улучшение качества образования специалистов по-прежнему остается одним из приоритетных аспектов в системе последипломной подготовки врачей. В значительной мере результат преподавания предмета зависит от форм и методов организации учебного процесса. Система последипломного образования, представленная в странах постсоветского пространства и не имеющая аналогов во всем мире, нуждается в использовании новейших технологий обучения. Уже давно возникла необходимость пересмотра требований к формам обучения, контроля и подтверждения профессиональных компетенций, что предполагает дальнейшее использование новейших технологий, внедрение накопительной системы зачета учебных единиц, усовершенствования методического обеспечения образовательного процесса, подготовку электронных учебников и учебных пособий. Объем знаний выпускников ВУЗов удваивается каждые 3-4 года. И если уже сегодня не менять образовательных технологий, то уровень подготовки специалистов будет объективно отставать от востребованного на рынке труда.

Целью нашей работы является – повышение уровня практической подготовки врачей в их профессиональной готовности к самостоятельной работе, усовершенствование знаний и профессиональных навыков по основным разделам неврологии, в частности клиники, диагностики и лечения неврологических заболеваний.

Современный образовательный процесс использует разные информационно-технологические модели. Согласно новой программе самостоятельная работа курсантов и интернов призвана совершенствовать обучение через повышение качества внеаудиторной подготовки, обучение методике литературного поиска, развитие и совершенствование клинического мышления, установление взаимосвязи между анатомическими и функциональными данными, обоснование топического синдрома поражения нервной системы. Внеаудиторная подготовка предусматривает не только работу с литературой по теме занятия, но и повторение пройденного материала (интеграцию преподавания) по топической анатомии, гистологии, нормальной физиологии, фармакокинетики и др. предметам.

На кафедре применяются следующие формы самостоятельной работы курсантов: коллоквиум, дискуссия, конференция, патологоанатомический разбор, клинический разбор, обсуждение письменных рефератов, деловые игры, информация о достижениях медицины. Во время подготовки к семинару курсанты обрабатывают современную периодическую и монографическую литературу в библиотеках и центрах научно-технической информации, а также используют информацию из Интернета.